

בית משפט השלום באשקלון

ת"פ 18-07-56801 מדינת ישראל נ' טוק ואח'

כבוד השופטת ענת חולתא בפני

בעניין: מדינת ישראל

המאשימה

נגד

1. רומן טוק
2. אביב גורליק
3. יוגב יאן
4. טל קידר

הנאשמים

גזר דין

רקע

1. בעניינם של הנאשמים הוגש ביום 24.7.18 כתב אישום (על פי בקשתם להישפט). על פי כתב האישום, ביום 14.4.17 נכנסו ארבעת הנאשמים ברכב לתחום שמורת הטבע "הנחלים הגדולים" בתוואי נחל ציחור ושהו במקום עד למחרת, וזאת בניגוד לשילוט במקום. כמו כן באותו מועד ירדו עם הרכב מהשביל המסומן, המיועד לנסיעת רכבי 4X4 בשמורה, ונסעו בתוך ערוץ הנחל כשהם משאירים אחריהם "קוליסים" (מונח בעברית מדוברת שמשמעו – חריצי צמיגים על גבי האדמה, ע.ח.) שפגעו בצומח במקום. בהמשך, הקימו שני אוהלים ללינת לילה בתוך תחום השמורה, במקום שאיננו מיועד לכך ובניגוד לשילוט.
2. בגין כך יוחסו לנאשמים העבירות הבאות:
 - א. **איסור הליכה והמצאות מחוץ לשבילים מסומנים** – לפי תקנה 10 לתקנות שמורות הטבע (סדרים והתנהגות), התשל"ט-1979 (להלן – התקנות) וסעיף 57(ב) לחוק גנים לאומיים, שמורות טבע, אתרים לאומיים ואתרי הנצחה, התשנ"ח-1998 (להלן – החוק).
 - ב. **איסור שהייה בשמורה מעבר לשעות המותרות** – לפי תקנה 3 לתקנות וסעיף 57(ב) לחוק.
 - ג. **פגיעה בשמורת טבע** – לפי תקנה 2 לתקנות וסעיף 57(ב) לחוק.
 - ד. **חניה בתחום השמורה** – לפי תקנה 11 לתקנות וסעיף 57(ב) לחוק.
 - ה. **אי ציות להוראות** – לפי תקנה 15 לתקנות וסעיף 57(ב) לחוק.
3. ביום 11.2.19 התקיימה ישיבת מענה ראשונה, אליה התייצב נאשם 2 ונמסר, כי לא בוצעה המצאה כדין ליתר הנאשמים. לפיכך, נדחה המשך הדיון ליום 8.4.19.
4. ביום 8.4.19 התייצבו נאשמים 1-3. לגבי נאשם 4 נמסר, כי הוא לומד ומתגורר בחו"ל ולכן לא התייצב לדיון.

בית משפט השלום באשקלון

ת"פ 18-07-56801 מדינת ישראל נ' טוק ואח'

בדיון נמסר מפי הנאשמים, שקיבלו קנסות גבוהים בנפרד, אף ששהו כולם בכלי רכב אחד. נמסר, כי באותו מועד הגיעו אל המקום כדי לצפות בנחל לאחר השיטפון. כשנכנסו היה אור. בשל הסחף לאחר השיטפון התקשו לנהוג בשטח ולנווט בו, נתקעו מספר פעמים בגלל הבוץ כשניסו לצאת החוצה, איבדו את השביל ולא היתה קליטה סלולארית. לכן החליטו להישאר במקום למשך הלילה. בבוקר ראה אותם הפקח. כן נמסר, שלא הקימו אוהלים במקום. ב"כ המאשימה מסר, שהתיעוד בתיק אינו מתיישב עם טענות הנאשמים. לפיכך, נקבע התיק להוכחות לתאריך 3.7.19, מועד שנמסר שבו יוכל נאשם 4 להתייצב לדיון.

פרשת ההוכחות

5. ביום 3.7.19 התייצבו נאשמים 2-4. נמסר ייפוי כח מאת נאשם 1, השווה מחוץ לישראל, לנאשם 4, לדבר בשמו בדיון בשל היעדרו. במועד זה נשמעה עדות הפקח **ערן היימס**, שהיה בזירה ביום האירוע, מתן את הדוחות וכן חקר את נאשם 1.

העד העיד, שביום האירוע מצא את הנאשמים בשטח, תיעד את המקום ואת הקוליסים וכן את רכב הנאשמים שחנה כמה עשרות מטרים מחוץ לציר הראשי. נאשם 1 נחקר בחקירה מפורטת, כי היה לו "הרבה לומר", בעוד שתגובת הנאשמים האחרים היתה קצרה ונרשמה בדוחות.

באמצעות העד הוגשו המסמכים הבאים :

ת/1 הודעת נאשם 1 באזהרה מיום 15.4.17

ת/2 צילומים מהשטח שצילם העד

ת/3א-ד דוחות פעולה שכתב העד

6. בשלב זה של הדיון, ולנוכח האמור **בת/1** (הודעת נאשם 1), בית המשפט הסביר לנאשמים הבלתי מיוצגים את המשמעות המשפטית של האמור בהודעה, המהווה הודאה במעשים המיוחסים בכתב האישום וכן בית המשפט שיקף לנאשמים את המשמעות המשפטית של המענה שנתנו לכתב האישום, נוכח הראיות שבפניו.

בנסיבות אלה, ניתנה הפסקה על מנת לאפשר לצדדים להידבר. לאחר ההפסקה, הודיעו הנאשמים שהם חוזרים בהם מכפירתם, אך מבקשים למצות טענותיהם בנוגע לעונש, לנסיבות האירוע ובמטרה להביא להפחתה בגובה הקנס.

(יוער, כי בעמודים 9, 13 לפרוטוקול נרשם בטעות כי הדובר הוא נאשם 1, בעוד שמדובר בנאשם 4).

המאשימה עתרה להשלים שמיעת עדות העד, על מנת לברר טענות ספציפיות הרלוונטיות לענישה.

7. בהמשך עדותו של העד נמסר, שלאחר השיטפון בנחל, יום לפני האירוע, ביצע "פתיחת ציר" וסימן "קוליס ראשון" בשביל המסומן בתוואי הנחל, לטובת המטיילים שאחריו. לאחר

בית משפט השלום באשקלון

ת"פ 18-07-56801 מדינת ישראל נ' טוק ואח'

- שווידא שהציר עביר לכלי רכב, ללא סכנת התחפרות, פתח את המסלול לכניסת מטיילים. העד העיד, שתוואי הנחל הוא "חלוקי" ולכן גם לאחר שיטפון הוא איננו בוצי, דבר המאפשר נסיעה בטוחה ללא קושי. כן העיד, שמדובר בתקופת חג הפסח שבה המוני מטיילים באיזור וגם בציר הזה. אף מטייל אחר לא נתקע במקום ולא ירד מהשביל בקטע זה ולא היתה סיבה גם לנאשמים לרדת מהשביל. העד מסר, שכשהגיע למקום, ראה את רכב הנאשמים וסימני צמיגים המלמדים, שהרכב טיפס על גדת הנחל, מחוץ לשביל, במקום שמגיעים אליו רק מתוך כוונה. הנאשמים ישנו בשטח בתוך שקי שינה. כשהגיע הרכב לא היה תקוע. אם רכב הנאשמים נתקע או התחפר קודם לכן, הדבר היה רק אם ירדו מהשביל המסומן.
8. העד השיב לשאלות בחקירה הנגדית, ואישר שהקוליס המתועד בצילום עמוק ובוצי, אך זאת מחוץ לשביל המסומן וזו הפגיעה שנגרמה לשמורה. העד מסר, שהציר שפתח יום קודם לכן הוא הציר שבו נסעו כלי רכב רבים של מטיילים באותו היום, דבר שהפך את הקוליס הראשוני שהוא יצר לשביל בפועל, וזו היתה מטרתו. אם הנאשמים נכנסו אל הנחל בכניסה המותרת, בוודאות ראו את התוואי הזה, ולא היתה כל סיבה לאבד אותו, והיו יכולים להתמיד בו כמו כל המבקרים לפניהם.
- העד התייחס לשיח שהתפתח עם הנאשמים בבוקר האירוע, ובפרט להתנהגות של נאשם 1 אותה חווה כניסיון להתיש אותו ולהניא אותו ממתן דוחו"ת. העד תיאר את מאמציו הרבים בניסיון להביא את הנאשמים למסירת תעודות מזהות, עד שנאלץ לומר להם שיזמין למקום משטרה אם לא ישתפו פעולה.
- העד עמד על כך, שהנאשמים טעו בשיקול דעתם בשטח, שהיו יכולים לצאת מהנחל בזמן מבלי לבצע עבירות ושלא היתה סיבה אמיתית לאבד את השביל או להתחפר בו, לולי סטו מהשביל המסומן. כן העיד, שעל פי סימני הצמיג, הירידה מהשביל לא היתה סטיה אלא פניה חדה של תשעים מעלות, ומשם קוליס עמוק לאורך כמה עשרות מטרים עד לנקודת העצירה.
- בנוסף, הוגשו במעמד הדיון תמונות נוספות וסרטון (ת/4, ת/5) שצולמו על ידי עד נוסף, שלא פגש את הנאשמים והנאשמים וויתרו על עדותו.
- המאשימה הכריזה "אלו עדיי".
9. **נאשם 2** העיד והביע צער על הפגיעה בשמורה. נטען, כי מעשיהם לא היו בכוונה תחילה. נהג הרכב, נאשם 1, סטה בתום לב מהציר והם נתקעו בשטח. לאחר חילוץ ממושך אחד, נתקעו פעם נוספת ואז החליטו להישאר בשטח עד הבוקר כדי לא להיתקע שוב. במקום היה פיצול קשה, והם טעו בשביל וסטו ממנו. נטען, שהתוכנית המקורית היתה להגיע לאילת ולישון שם בשטח. נטען, שהוא יוצא יחידה קרבית, משרת את המדינה במילואים, אזרח נורמטיבי, בן 29 ועובד בהייטק.
- במסגרת החקירה הנגדית, הנאשם אישר שייתכן שלא היו עם מפות באותו היום. אישר, שנכנסו לשטח קצת לפני החשיכה, מעריך בסביבות השעה שלוש. מסר, שהוא עצמו לא לקח חלק בניווט ולא נהג. סמך על שיקול דעתו של הנהג.

בית משפט השלום באשקלון

ת"פ 18-07-56801 מדינת ישראל נ' טוק ואח'

10. **נאשם 3** העיד שהיו כולם ברכב אחד ונשארו יחד. טען, שכחייל הסתובב בשטח באופן חופשי ולא ידע שהדבר אסור. החליטו לעצור במקום כדי לא להמשיך להיתקע. מוכן לשלם קנס בגין סטייה מהציר אבל הקנס כפי שהוטל עליהם, בגלל מצב שנקלעו אליו, איננו צודק. במסגרת החקירה הנגדית, הנאשם מסר שהגיעו אל המקום בסביבות שלוש ובסביבות חמש רצו לחזור ואז נתקעו ועסקו בניסיונות חילוץ רכבם לתוך הלילה, מספר שעות, ואז נתקעו שוב.

11. **נאשם 4** העיד, שלא ראה שלט בכניסה לנחל, בירידה מהכביש. מסר שהיה לוחם בצבא וקיבל חינוך לשמור על הסביבה. נקלעו למצב הזה בגלל השיטפון. לא מוצדק לחייב כל אחד מהם בנפרד בגלל הקוליס שנוצר. מדובר בנזק אחד שנוצר מכלי רכב אחד שכולם היו בו. הקנס שהוטל עליהם הוא כאילו כל אחד מהם נסע בגייף משלו וגרם לנזק עצמאי. טען, שהוא סטודנט בחו"ל, כשהוא בארץ מתגורר עם אמו, ומוכן להמיר את הקנס בעבודות ציבוריות. במסגרת החקירה הנגדית הנאשם מסר, שנכנסו לשטח באור. לא היו להם מפות והם ניווטו באמצעות "גוגל", בדקו באיזה נחל מדובר והאם אפשר לנסוע בו. הציג תמונות מתוך מכשיר הטלפון שלו שמראה את החילוץ של הרכב בלילה. המקום שעצרו בו לא מתאים לשינה וזה לא מקום שהיו בוחרים להישאר בו אם היתה להם ברירה אחרת. מדובר באירוע שהתרחש בתוך שניות כשרצו לצאת לכיוון אילת. במקום שבו רצו להסתובב לא ראו שביל וזה היה בסביבות חמש, לקראת חשיכה.

בתום הדיון, לבקשת הנאשמים הותר להם להגיש לתיק בית המשפט מאוחר יותר העתקים של צילומים, הכוללים נתוני הצילום, שנטען שצולמו במועד האירוע ומתעדים אותו. בנסיבות אלה, המשך הדיון נדחה ליום 7.10.19. לבקשת נאשם 2 פטרתי אותי מהתייצבות לדיון. כן נמסר לגבי נאשם 1 שעליו להתייצב במועד הנדחה אם מבקש להוסיף דברים מטעמו.

12. ביום 15.7.19 הגיש נאשם 4 צילומים, שסומנו כמוצג נ/2.

13. ביום 2.10.19 הגיש נאשם 3, בשם כל הנאשמים, בקשה לדחיית מועד הדיון בנימוק שכל יתר הנאשמים נמצאים מחוץ לישראל במועד שנקבע. בית המשפט נענה לבקשה והמשך הדיון נדחה ליום 6.11.19.

14. ביום 6.11.19 התייצבו נאשמים 3 ו-4 בלבד, ומסרו כי נאשמים 1 ו-2 ייפו את כוחם לטעון בשמם. במעמד זה המאשימה הודיעה, בהמשך לדיון הקודם, כי לינת הנאשמים בשטח לא נעשתה עם אוהלים כפי שנכתב בכתב האישום במקור.

בנסיבות האמורות, ובהמשך להתרחשות הדיונית שפורטה לעיל ניתנה במעמד זה הכרעת הדין בעניינם של הנאשמים והנאשמים **הורשעו במיוחס להם בכתב האישום.**

יוער בהקשר זה, כי אף שניתן היה להרשיע את נאשם 1 במיוחס לו מעצם אי התייצבותו לדיונים, הרי שבמקרה זה הודאת הנאשם במיוחס לו, לגופה, נלמדת מהודעתו בפני הפקח ת/1 וכן מייפוי הכח שנתן לחבריו, הנאשמים האחרים, להעלות טענות בדיון גם בשמו.

בית משפט השלום באשקלון

ת"פ 18-07-56801 מדינת ישראל נ' טוק ואח'

טענות הצדדים לעונש

15. המאשימה עתרה להטיל על כל אחד מהנאשמים כפל הקנס המקורי והתחייבות משמעותית. נטען, כי הקנס המקורי עמד על 2,130 ₪ והוא מהווה סכום מופחת אל מול מעשי הנאשמים שכן בדו"ח המקורי יוחסו לנאשמים שתי עבירות בלבד, מבין מכלול העבירות שעברו. נטען, כי מדובר במי שביקשו להישפט, וניהלו משפט שלם, עמדו על הדברים עד תום ולא לקחו אחריות. מהראיות נלמד, כי הפקח לא שגה בהפעלת שיקול הדעת. מטרת המחוקק בעבירות מעין אלה היתה לקצר הליכים בעבירות קלות. נטען, כי כל הנאשמים עברו את כל העבירות ולא רק כלי הרכב ולכן אין מקום להבחין בין המעורבים השונים לעניין גובה העונש. אף אחד מהם לא עשה דבר כדי למנוע את המעשה. נטען, כי הסטייה מהשביל היא שהובילה ליתר העבירות ולא היתה כל הצדקה לסטייה מהשביל.

16. נאשם 4 טען, שאין מדובר במקרה של אי לקיחת אחריות. הודו במעשים והבינו שטעו. לא טענו שהפקח משקר. אלא רק טענו שהעונש חמור מדי, ולא מידתי ביחס לעבירה. הנזק שנגרם לשטח הוא אחד ולכן אין הצדקה להטיל קנס מלא על כולם. נקלעו לנסיבות לא מתוכננות כפי שהתברר במשפט. לא חנו במקום לשם הווי או חברה. אף אחד לא עשה דבר כדי להבהיר שמדובר בשביל, וברגע שהשביל נמחק בשיטפון אין אפשרות לדעת שירדת מהשביל. לא התכוונו לפגוע בשטח ולא מזלזל בערכי הטבע. הקנס שהוטל עליהם כאילו פעלו מתוך זלזול. הנסיבות האישיות מצדיקות הפחתה בקנס ואין צורך במקרה זה בהרתעה.

17. נאשם 3 אימץ את טיעוני נאשם 4 וכן הוסיף שאין מדובר בזלזול או בבזבז משאבים של המדינה, כשהליך מנוהל על מנת לעשות צדק.

דיון והכרעה

קביעת מתחם העונש ההולם:

18. מתחם העונש ההולם למעשה העבירה נקבע בהתאם ל"עיקרון ההלימה", ולפיו נדרש יחס מתאים בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם, לבין סוג ומידת העונש המוטל עליו. ביישום עיקרון ההלימה וקביעת מתחם העונש במקרה קונקרטי, בית המשפט יתחשב בשלושת אלה: הערך החברתי שנפגע ומידת הפגיעה בו; מדיניות הענישה הנוהגת; ונסיבות הקשורות בביצוע העבירה.

19. במקרה זה, כתב האישום מתאר **אירוע אחד**, הגם שמורכב ממספר התנהגויות המקימות עבירות שונות. מכאן שיש לקבוע בגין האירוע מתחם עונש הולם אחד.

בית משפט השלום באשקלון

ת"פ 18-07-56801 מדינת ישראל נ' טוק ואח'

הערכים המוגנים

20. העבירות בהן הורשעו הנאשמים מבטאות את הצורך בשמירה על שלומם ועל שלמותם של ערכי הטבע (חי, צומח ודומם), את חשיבות הנגשת ערכי הטבע לציבור כמשאב שכלל הציבור זכאי ליהנות ממנו, וכן את חשיבות השמירה על שלום הציבור ועל בטחונו.
21. יובהר, כי בכל הנוגע להסדרת ההתנהלות בתחומי השמורה – סימון שבילים, הקצאת מקומות ללינה, איסור שהייה בחשיכה – המדובר בשמירה על שלום הציבור ובטחונו במובן המידי והישיר, נוכח הסכנות העשויות להיות טמונות בשהייה או תנועה בשטח השמורה. זאת, בין אם מדובר בסכנה כללית (כגון סכנת נפילה, החלקה, מפולת, אובדן הדרך וכיוצא באלה) או בנסיבות קונקרטיות כגון בתקופת שיטפונות.
22. במקביל, נועדה ההסדרה לקדם ערכים סביבתיים ואקולוגיים של שימור, שמירה והגנה על ערכי הטבע הגיאולוגיים והביולוגיים ועל יחסי הגומלין שביניהם.
23. חשוב להדגיש, כי הצורך בשמירה על הערכים הסביבתיים אינו מנותק גם מהקשר אנושי וחברתי והוא מבטא, בד בבד, את אחריותם של בני האדם כמופקדים על שמירת הסביבה וערכי הטבע ככאלה, כמו גם את הקשר שאינו ניתן לניתוק בין גורלה של הסביבה ובין גורלו של המין האנושי – בין בימינו ובין לטובת הדורות הבאים.
24. בהקשר זה יש להתייחס גם לסמכות שניתנה בידי הרשות לנהל את שטחי השמורה ולהסדיר את התנועה בהם, כחלק מהרצון להנגיש את ערכי הטבע לציבור בכללותו ולאפשר לציבור בכללותו להנות מערכי הטבע, לנפוש ולהשכיל.
25. כן יש לתת ביטוי למעמדה של הרשות כגוף האחראי על קביעת הביטויים המעשיים של הערכים הנ"ל ועל עריכת האיזונים ביניהם, והיא המופקדת על קביעת כללי ההתנהלות בשמורות ובאתרים שבתחום סמכותה. בבסיס החובה לציית לעובדי הרשות המוסמכים, לשלטים ולהוראות מצוי הערך של שלטון החוק והכבוד לדין **ככזה** ולגורמי אכיפת החוק **ככאלה**.

מידת הפגיעה בערכים המוגנים במקרה הקונקרטי

26. בכל הנוגע לפגיעה בערך המוגן של השמירה על שלום הציבור ובטחונו, העיד הפקח בפניי, שנוכח הגשמים שירדו בלילה שקדם לכניסת הנאשמים אל השמורה, והסכנות הטמונות בשיטפונות או בנזקיהם, דאג לבצע באותו הבוקר "פתיחת ציר" בתוואי המסומן והמותר בנסיעה כדי להגדיר מחדש את נתיב הנסיעה ולוודא כי הנתיב בטוח. רק לאחר שעשה כן, אישר את פתיחת השביל למטיילים (ובמקרה זה – לכניסת כלי רכב, שכן מדובר בשביל המיועד לרכבי שטח).
- עוד העיד הפקח, ועדותו נתמכה גם בצילומים מהשטח, כי התוואי המסומן במקרה זה נקבע מתוך מחשבה תחילה והיכרות עם תנאי המקום, קרי בתוואי הנחל החלוקי. ואכן, סטיית כלי הרכב בו היו הנאשמים מהתוואי המסומן, הובילה להתחפרות בבוץ (פעמיים) ומאמץ רב

בית משפט השלום באשקלון

ת"פ 18-07-56801 מדינת ישראל נ' טוק ואח'

שהושקע על ידי הנאשמים לחלץ את כלי הרכב מהבוץ, ובהמשך, על פי עדותם, להחלטה להישאר ללון בשטח בניגוד לתוכנית הטיול המקורית. אכן, מקרה זה מהווה דוגמא לפוטנציאל סכנה, שההסדרה מכוונת למנוע, ושהתממש בפועל עקב התנהגות בניגוד לכללים. כאמור, למרבה המזל, לא נגרם במקרה זה נזק נוסף לשלומם או לרכושם של הנאשמים.

27. בכל הנוגע לפגיעה בערכי הטבע, המדובר במקרה זה בתוואי שטח מדברי. משמעות הדבר הודגשה גם בעדות הפקח. בין היתר, כל פגיעה או "פגיעה" של פני השטח ניכרת לאורך זמן, וכך גם לגבי הפגיעה בצמחיית המדבר המועטה. במקרה זה, הסטייה מהשביל המסומן והנהיגה מחוץ לשביל הותירו "פצע" כעור ונראה לעין בשטח הפתוח בתחום השמורה. כן תועדה דריסת צמחי מדבר. מדובר בפגיעה בפועל בערכי הטבע, ולא אך סטייה מהכללים שנועה למנוע את פוטנציאל הפגיעה בערכי הטבע.

28. כאמור, הותרת סימני הצמיגים בשטח הפתוח, ורמיסת צמחי מדבר הן פגיעות ניכרות לעין. הפגיעות שהן חשופות וגלויות לעיני המטיילים הבאים, פוגמות בהנאתם מהשהייה בשטח ובזכותם להנות מיפי השמורה ומערכי הטבע הבלתי פגומים והייחודיים לתוואי המדברי. זכות הציבור הכללית, בהקשר זה, מורכבת בסופו של דבר מזכותו של כל פרט ופרט המרכיב את הציבור. הגם שהציבור בכללותו אינו נראה בפועל ואינו נוכח ממש באולם בית המשפט על מנת לתאר את הדברים, הוא קיים והוא חייב להיות לנגד עיני בית המשפט. זכותו של הציבור בכללותו ושל כל פרט ופרט בו, אינו נופל מזכותם של הנאשמים שבפני לטייל ולנפוש. אם אופן ההתנהגות של פרט אחד בציבור, אשר נוהג אגב הטיול והנופש בחוסר אחריות וסוטה מהכללים, פוגם בפועל (או באופן פוטנציאלי) בזכותו של פרט אחר שיבוא אל המקום אחריו, יש לתת לכך משקל בעת גזירת הדין. התחשבות יתר בנאשם הסוטה מן הכלל, גם אם לא פעל במזיד וגם אם הוא אזרח נורמטיבי, ככלל, תוצאתה היא פגיעת יתר בשאר הציבור, הנעלם מהדיון המשפטי.

נסיבות הקשורות בביצוע העבירה ומידת אשם של הנאשמים

29. על פי סעיף 40ט לחוק העונשין, בית המשפט יתחשב בעת קביעת מתחם העונש ההולם, בנסיבות הקשורות בביצוע העבירה ובהן:

"(1) התכנון שקדם לביצוע העבירה;

(2) חלקן היחסי של הנאשם בביצוע העבירה ומידת ההשפעה של אחר על הנאשם בביצוע העבירה;

(3) הנזק שהיה צפוי להיגרם מביצוע העבירה;

(4) הנזק שנגרם מביצוע העבירה;

"...

30. כאמור, במקרה הנדון הנאשמים נהגו ושהו ברכב בשטח השמורה, מחוץ לשביל המסומן, בשעת חשיכה, וכן לנו בשטח, במקום שאינו מוגדר לכך. אגב כך, נגרמה פגיעה בפועל לערכי טבע, ביצירת חריצי צמיגים באדמה ופגיעה בצמחיית המדבר. על כך, למעשה, אין מחלוקת.

בית משפט השלום באשקלון

ת"פ 18-07-56801 מדינת ישראל נ' טוק ואח'

- מחלוקת מסוימת קיימת בנוגע לשאלה מה גרם או הוביל לסטיית הרכב מהשביל המסומן. שאלה זו נוגעת ישירות לבחינת מידת אשם של הנאשמים.
31. מעמדת המאשימה בישיבת המענה מיום 8.4.19 ניתן היה לסבור, כי קיימת מחלוקת עובדתית רחבה בין הצדדים. המאשימה לא פירטה במסגרת דיון, שנועד מראש לליבון ולהבהרת מחלוקות כאמור בסעיף 144 לחסד"פ, כי היא אינה חולקת על אלו מבין טענות הנאשמים ולא הבהירה באופן ממוקד השאלה שבמחלוקת, והשלכתה לעניין האחריות או העונש. המאשימה, גם לא עתרה במעמד זה, ומתוך היכרות עם חומר הראיות באותו שלב, להרשיע את הנאשמים במיוחס להם על פי הודאתם ולייחד את המשפט הדיון בסוגיית הענישה בלבד. בנסיבות אלה נקבע התיק להוכחות.
32. במהלך שמיעת עדות הפקח, עת בית המשפט נחשף לחומר ראיות שבתיק ובפרט הודעת נאשם 1 (ת/1), ובזהירות הראויה בהיות הנאשמים בלתי מיוצגים בהליך, בית המשפט שיקף לנאשמים את המשמעות המשפטית העולה לכאורה נוכח הראיות המוגשות וטענותיהם, שמשמעותם המשפטית המלאה מתבהרת והולכת במהלך חקירת העד. בנסיבות אלה, נערכה הפסקה בדיון על מנת לאפשר לצדדים להידבר ולנאשמים לשקול עמדתם. בתום ההפסקה הובהר על ידי הנאשמים, כי אינם חולקים למעשה על אחריותם בדיון אלא טוענים לנסיבות הרלוונטיות לדעתם לשאלת גובה הקנס. המאשימה עתרה להשלמת שמיעת עדות העד וכן נחקרו הנאשמים (שהתייצבו לדיון) בחקירה נגדית.
- בסופו של דבר, עלה ממכלול הראיות ומטיעוני המאשימה, כי קיימת מחלוקת מסוימת בעניין אחד והוא הסיבה לסטיית הרכב מהשביל מלכתחילה. יתר טענות הנאשמים שהועלו בדיון לא נסתרו בראיות ולא בעדות הפקח וגם בטיעוניה לעונש המאשימה לא העלתה כל טענה בנוגע לעובדות, לא הפנתה לראיות, מלבד לעניין זה: כי לא היתה כל הצדקה לסטייה מהשביל המסומן, וכי לא נפל פגם בשיקול דעת הפקח במתן הדוחות.
- יצוין, כי המאשימה אף חזרה בה מהטענה העובדתית שבכתב האישום לפיה הנאשמים הקימו במקום שני אוהלים, וגם זאת רק במהלך שמיעת ההוכחות (אף שהדבר נטען כבר בשלב המענה). בעניין זה יודגש, כי אין במסמכים שהוגשו לתיק לרבות בתמונות שצילם הפקח יסוד מלכתחילה לטענה עובדתית זו שבכתב האישום.
- על המשמעות המשפטית של התנהלות דיונית זו המפורטת לעיל, והשלכתה לעניין גובה הקנס, ראו עוד להלן.
33. מכל מקום, בנסיבות המפורטות לעיל, ניתן לקבוע כי אין מחלוקת בין הצדדים לגבי הנסיבות העובדתיות הבאות, הקשורות בביצוע העבירה:
- הנאשמים נכנסו אל השטח בכלי רכב אחד, שנאשם 1 נהג בו, וזאת בשעה מותרת ועוד בטרם חשיכה.
- בעת הכניסה אל השטח לא היתה בידי הנאשמים מפת סימון שבילים.

בית משפט השלום באשקלון

ת"פ 18-07-56801 מדינת ישראל נ' טוק ואח'

בזמן מסוים ובנסיבות השנויות בחלקן במחלוקת (על כך להלן) סטה כלי הרכב מהשביל המסומן.

לאחר הסטייה מהשביל, שקע כלי הרכב בבוץ והנאשמים עמלו זמן ממושך לחלצו, בחשיכה. לאחר מכן כלי הרכב שקע שוב בבוץ ונדרשו פעולות חילוץ נוספות.

נסיעת כלי הרכב מחוץ לשביל המסומן גרמה פגיעה לצמחית המדבר והותירה קוליס בשטח. בעקבות זאת, החליטו הנאשמים להישאר ללון בשטח, נסעו בכלי הרכב כברת דרך קצרה נוספת בתוך השטח וישנו בשקי שינה שברשותם עד הבוקר, שאז העירם הפקח משנתם.

34. המאשימה טוענת, כי לא היתה כל הצדקה לסטיית הנאשמים מהשביל וכי יתר העבירות שבוצעו, לרבות הפגיעה בשמורה, הם תולדה של הסטייה מהשביל.

עמדת המאשימה מקובלת עליי. הדברים עולים בבירור מעדות הפקח והתמונות שצילם והיא עולה באופן חלקי גם מאמרות הנאשמים עצמם. מקום בו עדויות הנאשמים שבפניי אינן מתיישבות עם עדות הפקח ויתר הראיות בעניין זה, אני קובעת בבירור שיש להעדיף את עדות הפקח ובפרט, את האמור באופן ברור באמרת נאשם 1 מיום האירוע, שלא עלתה כל הסתייגות מתוכנה.

כמפורט לעיל, הפקח העיד על פתיחת הציר על ידו לאחר השיטפון בבוקר 14.4.17. מטרת "פתיחת הציר" היתה סימון "קוליס ראשון" בתוואי הנחל, על מנת שישמש את המטיילים הבאים וכן בחינת בטיחות השביל. לאחר שוידא, שהתוואי המסומן עביר לרכבי שטח, ללא סכנת התחפרות החליט לפתוח את השביל לכניסת מטיילים. כן העיד הפקח, שמדובר היה בימי חופשת הפסח וכלי רכב רבים טיילו במקום, אף אחד מהם – זולת רכב הנאשמים – לא "איבד" את השביל ולא היתה כל סיבה לאבדו. מקובלת עליי עדות הפקח בעניין זה שעל יסודה, ובצירוף התמונות המלמדות על זווית ומיקום הסטייה מהשביל, יש לקבוע, שלו התנהלו הנאשמים בשטח **באופן סביר ועל פי ההוראות**, לא היתה כל סיבה לאבד את השביל ולסטות ממנו.

הראיות שבפניי אינן מאפשרות לקבוע, מעבר לכל ספק סביר, כי הנאשמים סטו מהשביל המסומן **בכוונה** ויש להניח לזכותם, כי הדבר **לא** נעשה בכוונה. עם זאת, הראיות מלמדות, כי ככל הנראה הסטייה מהשביל המסומן נגרמה כתוצאה משני עניינים מצויים בעוכריהם של הנאשמים: האחד, הנאשמים נכנסו אל השטח בטרם שקיעה, ללא היכרות טובה מוקדמת עם התוואי קודם לכן **וללא מפת סימון שבילים**. השני, בעת שהנאשמים סבו על אחוריהם על מנת לצאת מהנחל, כבר היתה שעת חשיכה. הנאשמים **אחרו לצאת** ושהו בשטח השמורה, עוד בטרם הסטייה מהשביל, לאחר שקיעת השמש ואיבדו את דרכם **בחושך**. הסטייה מהשביל לא נגרמה כתוצאה מכך שהשביל נשטף בשיטפון או מבעיה בסימון התוואי, אלא כתוצאה מהתנהלות לא אחראית בשטח מלכתחילה.

35. עניין זה נלמד באופן ברור גם מאמרת נאשם 1 על גבי הודעת התשלום (ת/3), ההדגשות הוספו):

בית משפט השלום באשקלון

ת"פ 18-07-56801 מדינת ישראל נ' טוק ואח'

"נכנסנו באור יום, נתקענו כשכבר היה לילה. ניסינו למצוא דרך חזרה. הירידה מהשביל היתה בכלל שרצינו לצאת לכביש. לא היתה קליטה בגוגל מפס כשעשינו את הפרסה ממש נתקענו ללא קליטה".

הדברים נלמדים בבירור גם מחקירת נאשם 1 באזהרה מיום האירוע (ת/1, עמוד 1 משורה 3, ההדגשות הוספו):

"התחלנו את הטיול ביום על הנחל הראשי... לקראת הערב, דמדומים... [ראו גם עמוד 4 משורה 16, שהיו בתחילת המסלול "קצת לפני שהתחיל להחשיך, לפני הדמדומים"; שורה 38 "נכנסנו לשביל לפני שהחשיך וכשהתחלנו להסתבך זה היה כשכבר היה חושך"]

...נסענו פה המון זמן ולא הספקנו לצאת עשינו קפה טיילנו [ראו גם עמוד 4 משורה 19: "לא תכננו, נסענו להנות. גם היו לנו הרבה עצירות של קפה ואוכל, זה לא היה משהו מתוכנן. זה היה טיול של חברים, לא עם היד על הדופק"] ...

... כשכבר היה חושך לקחתי פה (20 מטר מאיפה שאנחנו עומדים) שמאלה ואז הבנתי שזה לא נתיב. עשינו פרסה כדי לחזור לפה שוב כי הבנו שזה לא הנתיב הנכון וזה לא הנחל הראשי. במהלך הניסיון לחזור לנתיב הראשי ביצענו פרסה ומכיוון שהיה לילה והיה מאד קשה לראות שקענו...

...בשלב הזה ניסינו לחלץ את עצמנו ולא היתה קליטת טלפון או אינטרנט... אני אישית הייתי מאד עייף וגם החברים שלי והחלטנו לפני שאנחנו עוד פעם שוקעים בניסיון לצאת אנחנו מוצאים מקום הכי קרוב שהוא סביר לשינה..."

לשאלת הפקח לגבי מקום החניה, השיב (עמוד 3, משורה 14):

"...אני הבנתי שאני לא במקום של השביל המסומן וניסיתי למצוא דרך החוצה. נכון באור יום זה נראה לא סביר בעליל אבל בלילה כשהכל חשוך... זה היה נראה משהו שהוא סביר".

כן ראו משורה 37:

"נכון, עכשיו באור יום, כשהכל נראה בבירור, דבר שלא היה נראה כך בשעות הלילה, הכל נראה יותר פשוט וברור".

36. מן האמור לעיל עולה, כי מידת אשם של הנאשמים כאיש אחד ביצירת המצב שגרם להם לסטייה מן השביל, וליתר העבירות שבהמשך, אינו מועט. אכן, אין מדובר במעשים שנעשו מתוך כוונה או תכנון מוקדם, אך מדובר במעשים שנעשו מתוך היעדר מחשבה או תכנון מוקדם, והיעדר המחשבה הוא שהוביל להמשך האירוע ולנזק שנגרם. הנאשמים פעלו כאיש אחד בחוסר אחריות בהחלטתם להיכנס לתוך השטח בסמוך לחשיכה, ללא מפה מתאימה ובהחלטתם להמשיך בטיול גם לאחר החשיכה מבלי לחשוב על תוצאות אפשריות של מעשיהם, ומתוך ביטחון עצמי מופרז שניכר גם מן הראיות והעדויות.

37. טענת הנאשמים לאשמה פחותה מבוססת על תחושתם הסובייקטיבית הכנה, כי יש להקל עימם בכל הנוגע להמשך האירוע, משום שתחילתו בטעות שנעשתה "בתום לב" והמשכו

בית משפט השלום באשקלון

ת"פ 18-07-56801 מדינת ישראל נ' טוק ואח'

בהחלטות שנתקבלו מ"חוסר ברירה", לאחר שהם עצמם סבלו ועמלו מספר שעות בחשיכה כדי לחלץ את רכבם שנתקע בשטח הבוצי.

לא ניתן לקבל טענה זו והיא אינה מתיישבת עם הדין הקיים ועם המטרות שבבסיסו. "סבלם" של הנאשמים בהמשך האירוע כתוצאה מהתנהגותם הרשלנית וחסרת האחריות בתחילתו אינו מפחית ממידת האשם הכולל: שרשרת העבירות שבוצעה לאחר הסטייה מהשביל, הנזק שנגרם לשמורה, ו"סבלם" של הנאשמים הם כולם תוצאות צפויות, בעטיין נקבעו האיסורים מלכתחילה ועל מנת להגן על אותם ערכים מוגנים שפורטו לעיל.

אכן, לו מדובר היה במי שפעלו לאורך כל האירוע מתוך זלזול בוטה או מכוון מלכתחילה בערכים המוגנים, היה אשם גדול הרבה יותר. אך אין משמעות הדבר, כי בנסיבות שאותן יצרו הנאשמים במו ידיהם, קיים אשם מופחת, המצדיק סטייה לקולא מגובה הקנס המקורי, כפי שעתרו.

38. הנאשמים טוענים, כי גובה הקנס שהושת עליהם אינו משקף את העובדה שנגרם נזק אחד, כתוצאה מנהיגה בכלי רכב אחד, ואין הצדקה להטיל על כל אחד מהם את מלוא הקנס בגין אותו נזק, משל נהג כל אחד מהם ברכב משל עצמו וגרם לנזק עצמאי. הטענה היא שובת לב, והיא משקפת תחושה סובייקטיבית אמיתית מצד הנאשמים בדבר חוסר צדק כלפיהם בהטלת הקנסות המקוריים. ואולם, דינה של הטענה להידחות מהבחינה המשפטית. קנס הוא עונש הקבוע בצד העבירה, והוא אינו "פיצוי" בגין נזק בגין נזק קונקרטי:

"...בהקשר לקנס שואלים מה על העבריין לשלם, לא שואלים מה ראוי שיקבל הנפגע. ...

אמנם, מידת הנזק שגרם הנאשם והרווח שעשה, משפיעים על העונש, אך זאת להערכת מידת אשמו. ככל שיש מקום לפיצוי בהליך הפלילי, הרי זה במסגרת סעיף 77 לחוק העונשין, ולא כקנס.

99. עונש מוטל על כל נאשם ונאשם כפי רוע מעלליו. העונש מוטל על פי מידת אשמו של כל נאשם ונאשם "כדי רשעתו במספר" (דברים כה). זהו כלל היסוד בהבניית הענישה. לא מסתכלים על הנזק שנגרם וקובעים אחריות לכל הנאשמים יחד ולחוד. כך, עשרה נערים שאנסו נערה יחד, לא אומרים להם כי ישבו יחד במצטבר 20 שנות מאסר הראויות למעשה, שנתיים כל אחד. אלא, מטילים על כל אחד ואחד לפי מידת אשמו, אם יותר או פחות. אפשר גם, שעל כל אחד מהם יוטלו 20 שנות מאסר. הקנס גם הוא עונש, ואינו שונה מהמאסר מבחינה זו. כבר נפסק כי "... שותפים לעסק חולקים רווחים והפסדים, אך שותפים לעבירה אינם חולקים את האחריות. כל אחד נענש כפי רוע מעלליו ובהתאם למידת אשמו. אין הקנס על האחד מקל על

בית משפט השלום באשקלון

ת"פ 18-07-56801 מדינת ישראל נ' טוק ואח'

העונש הראוי לחברו" (עפ"א (ב"ש) 0216-10-17 **פאר לי חברה לבנייה והשקעות בע"מ נ' הועדה המקומית לתכנון ובניה אשדוד** (24.7.18)).

100. כבר הוער בעבר, במקרה בו נקבע מתחם והוטל על שני השותפים עונש אשר רק באופן מצטבר מגיע למתחם כי "בית המשפט התייחס לעונש הכולל על המעשה ככזה וחילק את העונש הנראה לו ראוי, בין שני הנאשמים. אף כאן מדובר, לטעמי, בשגיאה משפטית. עונש מושת על כל נאשם לפי אשמתו שלו, זהו העיקרון המנחה בענישה. **אין משיתים עונש קולקטיבי בגין העבירה בכללותה על כל המעורבים ואז מחלקים העונש ביניהם**, משל מדובר היה בתובענה אזרחית בה הנזק הוא אחד, וחיוב השיפוי מתחלק בין כל המעורבים לפי חלקם" (עפ"א (ב"ש) 28577-02-18 **רפאל ביטון נ' ועדה מקומית לתכנון קרית גת** (26.6.18) ההדגשה במקור). "[עתפ"ב (ב"ש) 70661-03-19 **איבגי נ' ועדה מקומית לתכנון קרית-גת** (פסק דין מיום 23.12.19), החל מפסקה 98].

39. נוכח האמור לעיל, השאלה במקרה זה איננה כיצד יש לכמת, כספית, את הנזק הקונקרטי שנגרם, ואז לחלקו בין ארבעת הנאשמים. השאלה היא, מה מידת האחריות, והאשמה של כל אחד ואחד מהנאשמים **באופן אינדיבידואלי**, למלוא הנזק שנגרם במקרה זה, כאשר מידת הנזק שנגרם בפועל, כמו גם הנזק שהיה צפוי להיגרם מביצוע העבירות מהווה אחד השיקולים בקביעת המתחם, אשר יחול על כל אחד ואחד מהנאשמים.

40. לאחר בחינת הדברים, לא מצאתי כי קיימות נסיבות אינדיבידואליות במקרה זה, אצל מי מהנאשמים, המצדיק לקבוע בעניינו מתחם עונש שונה, או מופחת, לעומת האחרים ויש לקבוע, כי אותו מתחם עונש רלוונטי לכל אחד מהארבעה:

אין עולה מהראיות, או מטיעוני מי מהנאשמים, כי חלקו היחסי בביצוע העבירות פחות משל חבריו או כי "הושפע מאחר" בביצוע העבירות. נאשם 1 הוא אשר נהג ברכב אך לא הועלה או נטען על ידי מי מהנאשמים, כי הסתייגו מההחלטות שקיבל או מאופן נהיגתו בשטח, כי ניסו להשפיע על קבלת החלטות אחרת, שתמנע את העבירות או תפחית את הנזק שנגרם. עולה מהראיות, כי הנאשמים פעלו כאיש אחד, קיבלו החלטות יחדיו, בילו יחדיו בשטח, חילצו יחדיו את כלי הרכב שנתקע וסמכו יחדיו על שיקול דעתו של הנהג, נאשם 1.

בנוסף, לא הוצגו בפניי אסמכתאות המצדיקות לקבוע, כי מצבו הכלכלי של מי מהנאשמים סוטה או חורג ממצבו הכלכלי של אדם ממוצע, בעל יכולת כלכלית ממוצעת, ובאופן המצדיק קביעת מתחם קנס שונה או מופחת, כאמור בסעיף 40 לחוק העונשין.

בית משפט השלום באשקלון

ת"פ 18-07-56801 מדינת ישראל נ' טוק ואח'

41. משכך, מתחייבת גם המסקנה, כי אין מתקיימות במקרה זה "נסיבות מיוחדות", כאמור בסעיף 230 לחסד"פ, המצדיקות להטיל קנס הפחות מהסכום הנקוב בהודעת תשלום הקנס, וחל הכלל הקבוע בחוק ולפיו הקנס המקורי הוא נקודת המוצא בדיון שבפניי.
42. נוכח כל האמור והמפורט לעיל אני קובעת, כי בכל הנוגע לעבירות של סטייה מהשביל המסומן ואי ציות להוראות, מידת הפגיעה בערכים המוגנים בשקלול מידת אשמים של הנאשמים היא ברף הבינוני. בכל הנוגע ליתר העבירות, הפגיעה היא ברף הנמוך.

מתחם הקנס ההולם

43. במסגרת טיעונה לעונש, הפנתה המאשימה לכך, כי בהודעת הקנס המקורית, נכללו אך שתי עבירות מבין כלל העבירות שעברו הנאשמים באירוע (ייחוס חלקי של העבירות בהודעת הקנס המקורית הינו חלק ממדיניות האכיפה של המאשימה שנועד לאפשר סיום העניין במתן הודעת קנס, והפחתת המקרים בהם מתחייבת הגשת כתב אישום בשל ריבוי עבירות). משביקשו הנאשמים להישפט, נכללו בכתב האישום כל העבירות אותן ביצעו. על כן, הקנס המקורי הרשום בהודעת הקנס, אינו משקף הקנס המקורי בגין כל העבירות בהן הורשעו.
44. גובה הקנס המקורי בהודעת תשלום הקנס הוא 2,130 ₪. בהודעה עצמה צוינו שתי הוראות חיקוק: סעיפים 10 ו-11 לתקנות (סטייה משביל מסומן וחניה בתחום השמורה). בגין כל אחת מהעבירות, גובה הקנס המקורי עומד על 730 ₪, ומאחר שמדובר בשתי עבירות, גובה הקנס בגין העבירה השנייה עומד על 1,400 ₪ (כפל קנס), ומכאן הסכום הוא 2,130 ₪ בהודעות הקנס המקוריות (להלן – הקנס המקורי). גובה הקנס המקורי המצטבר בגין כל העבירות בהן הורשעו הנאשמים בסופו של יום (ללא כפל קנס) עומד על 3,285 ₪ (להלן – הקנס המקורי האמיתי).
45. כאמור, לא מצאתי כי קיים נימוק מיוחד המצדיק במקרה זה לסטות, בקביעת תחתית מתחם הקנס ההולם, מגובה הקנס המקורי שבהודעת הקנס (ראו סעיף 230 לחסד"פ). לעניין זה לקחתי בחשבון גם את העובדה שלעיל, כי הקנס המקורי שהוטל אינו משקף את גובה הקנס הבסיסי בגין כל העבירות בהן הנאשמים הורשעו.
46. נוכח האמור לעיל אני קובעת, כי מתחם הקנס ההולם במקרה זה נע בין 2,130 ₪ ל- 9,855 ₪ (שילוש הקנס המקורי האמיתי).

קביעת העונש המתאים בגדרי המתחם

47. בגזירת העונש המתאים לנאשם, בגדרי מתחם העונש ההולם, יתחשב בית המשפט בשיקולים כלליים ובשיקולים פרטניים, שאינם קשורים בנסיבות ביצוע העבירה.

בית משפט השלום באשקלון

ת"פ 18-07-56801 מדינת ישראל נ' טוק ואח'

48. במקרה שבפניי מן הראוי לתת את הדעת, לזכות הנאשמים, לנסיבות הבאות: לנאשמים שבפניי אין הרשעות או רישומים רלוונטיים קודמים; המדובר בנאשמים נורמטיביים, אשר הביעו במהלך המשפט עמדות נורמטיביות, התומכות בכבוד החוק והם ביטאו הכרה והזדהות בערכים הקשורים בשמירת הסביבה, אהבת הארץ וערכי הטבע וכן הדגישו את היותם אזרחים פעילים, צעירים, ששירתו את מדינתם בשירות צבאי משמעותי; מדובר בעבירות שנעברו באפריל 2017, כתב האישום בגינן הוגש למעלה משנה לאחר מכן. בנסיבות האמורות, יש לקחת בחשבון גם את חלוף הזמן מאז ביצוע העבירות.

השלכת עצם ניהול המשפט על קביעת העונש בגדרי המתחם

49. כאמור, המאשימה עתרה לתת משקל בעת גזירת העונש לניהול המשפט על ידי הנאשמים, הן לאור כוונת המחוקק שכלל לא ינוהלו משפטים בגין עבירות קלות של "ברירת משפט" וכן טענה כי יש לראות בכך היעדר נטילת אחריות מצד הנאשמים על מעשיהם.

50. המחוקק הכיר עקרונית באפשרות לתת משקל לשיקולים מעין אלה, במסגרת קביעת העונש בתוך מתחם הענישה (ראו סעיפים 40א(4), 40א(6) לחוק העונשין, וכן האפשרות לשקול שיקולים נוספים במסגרת סעיף 40ב לחוק העונשין). ואולם, במסגרת סעיף 40א(6) הודגש, כי "כפירה באשמה וניהול משפט לא ייזקפו לחובתו".

לאור זאת, ספק אם הטענה לפיה עצם ניהול משפט בעבירות ברירת קנס צריכה להוביל להחמרה בענישה מתיישבת עם העקרונות שבסיס החוק. המאשימה לא הפנתה להוראה מנחה או מחייבת בדיון המחריגה מקרים של "ברירת משפט" מההוראות הכלליות שבדין ומשכך איני סבורה כי יש להחמיר עם הנאשמים אך ורק מעצם העובדה שניהלו משפט במקרה זה.

51. שונה הדבר, מקום בו נמצא כי עצם ניהול המשפט, כמו גם אופן ניהול המשפט, עלה כדי ניצול לרעה של ההליך או של זכות הגישה לערכאות, שאז קיימת אפשרות לשקלל גורם זה בקביעת העונש ההולם, ובמקרים המתאימים אף להטיל הוצאות משפט (ראו והשוו: רע"פ 751-13 ניצן נ' מ"י (פורסם בנבו, 21.2.13), שם אושר בבית המשפט העליון עונש של שילוש הקנס המקורי וכן אושרה הטלת הוצאות משפט).

לא מצאתי, כי עצם ניהול המשפט או אופן ניהול המשפט במקרה זה היה לשווא, או כי היה בו יסוד של ניצול לרעה של ההליך. הנאשמים העלו טענותיהם באופן ענייני מראשית ההליך ובשלב מוקדם של ההליך, מתוך קשב להערות בית המשפט, הבהירו כי מדובר בטענות לעונש בלבד ולא לעצם האחריות. כזכור, על פי הדין הקיים, הדרך המשפטית להוכיח טענות עובדתיות הרלוונטיות לעונש, היא בשלב ההוכחות במשפט העיקרי.

בסופו של יום, חלק נכבד מהטענות העובדתיות שטענו הנאשמים מלכתחילה נתקבלו, מלבד הטענה הממוקדת שעניינה הסיבה לסטייה מהשביל בראשית האירוע. המאשימה, מצדה, לא

בית משפט השלום באשקלון

ת"פ 18-07-56801 מדינת ישראל נ' טוק ואח'

מיקדה בשלב המענה את הדיון בנקודה זו בלבד ולא הבהירה איזה מבין כלל טענות הנאשמים מתיישבות עם חומר הראיות, אף לא חזרה בה כבר באותו שלב מהטענה שבכתב האישום כי הנאשמים הקימו אוהלים בשטח.

בנסיבות אלה, הגם שלא התקבלו כל טענות הנאשמים מבחינה **עובדתית** ונדחתה טענתם העיקרית מבחינה **משפטית** לא ניתן לומר כי נפל פגם או פסול בעצם ניהול ההליך על ידם.

52. אלא שאין משמעות הדבר, כי עומדת לנאשמים הזכות, שגם במקרה שבו יורשעו בדיון, בית המשפט יסתפק בהטלת הקנס המקורי. זאת, בפרט, לאור העובדה שהקנס המקורי שהוטל עליהם הינו **נמוך** מגובה הקנס המשוקלל המקורי בגין כלל העבירות בהם הורשעו. לעניין זה ראו והשוו:

"תכליתה של ברירת הקנס הינה לעודד תשלום קנס ללא התדיינות ובכך להקל הן על האזרח והן על מערכת אכיפת החוק. לאדם יש זכות לבחור במשפט מקום שמשוכנע הוא, כי יכול להוכיח את חפותו. ואולם הבחור להישפט נוטל על עצמו סיכוי וסיכון: סיכוי, כי יצליח להוכיח את חפותו וימצא חף מפשע וסיכון בכך שיתנהל משפט, על כל הכרוך בכך, לרבות נשיאה בעונש כמתחייב מן החוק. במקרה דנא, משבחר המבקש להישפט, הוא חשף את עצמו לנשיאה במלוא העונש ועצם ההודיה בעת המשפט אין משמעותה, כי על בית-המשפט להטיל את הקנס שהיה מוטל עליו, לולא בחר להישפט" (רע"פ 7223-06 **יולזרי נ' מ"י** (פורסם בנבו, 12.9.06).

53. נוכח כל האמור לעיל אני סבורה, כי יש להטיל על הנאשמים קנס בגובה הקנס האמיתי המקורי, ולא יותר מכך. בנסיבות המקרה, לא התרשמתי כי נחוצה ענישה מרתיעה נוספת, ועל כן לא מצאתי לנכון להטיל על הנאשמים התחייבות.

סוף דבר

54. נוכח כל האמור והמפורט לעיל, אני מטילה על כל אחד מהנאשמים קנס בגובה 3,285 ₪. הקנס ישולם בתוך 90 יום.

55. המזכירות תמציא את גזר הדין לצדדים.

56. תיק מוצגים מקורי יוחזר למאשימה באמצעות המזכירות.

ניתן היום, כ"ד טבת תש"פ, 21 ינואר 2020, בהעדר הצדדים.

בית משפט השלום באשקלון

ת"פ 56801-07-18 מדינת ישראל נ' טוק ואח'

ענת חולתא, שופטת